

**VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS VIRŠININKO ĮSAKymo „DĖL KASOS APARATAIS APSKAITYTŲ ATSKAITYMŲ UŽ PARDUODAMAS PREKES (KAI PREKĖS SUPERKAMOS – SUPERKAMAS PREKES) IR TEIKIAMAS PASLAUGAS DUOMENŲ TEIKIMO VALSTYBINEI MOKESČIŲ INSPEKCIJAI TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTUI PATEIKTŲ PASTABŲ DERINIMO PAŽYMA
(TAIS REG. NR. 22-10827)**

Šioje pastabų derinimo pažymoje naudojamos sąvokos ir trumpiniai:

- **Atkūrimo laikas** (ang., Recovery Time Objective) (toliau – RTO) – dažnai nurodo, kiek laiko gali užtrukti programos, sistemos ir (arba) proceso neveikimas, nepadarant didelės žalos asmenų veiklai, taip pat laikas, praleistas atkuriant programą ir jos duomenis.
- **Duomenys** – atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenys.
- **I.EKA** – Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos Išmaniųjų elektroninių kasos aparatų posistemis.
- **Įsakymas** – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“ projektas.
- **MAĮ pakeitimo įstatymas** – Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 42-4 straipsniu įstatymas.
- **Techninių reikalavimų aprašas** – Kasos aparatų techninių reikalavimų aprašas, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. VA-40 „Dėl Kasos aparatų techninių reikalavimų aprašo patvirtinimo“.
- **TAIS** – Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinė sistema.
- **Taisyklės** – Įsakymu tvirtinamų Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių projektas.
- **VMI** – Valstybinė mokesčių inspekcija.

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Įvertinimas	Argumentai, kodėl neatsižvelgta (iš dalies atsižvelgta) į pateiktas pastabas ir / ar pasiūlymus
1.	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022 m. rugpjūčio 9 d. raštas Nr. „Dėl įsakymo projekto“	Sistemiškai vertinant Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40 straipsnio 13 punkte, 42 ⁴ straipsnyje (įsigaliosiančiame 2023 m. sausio 1 d.) vartojamas formuluotes ir atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. rugpjūčio 3 d. Vyriausybės posėdyje priėmė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr. 1283 „Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, kuriuo, vadovaujantis Mokesčių administravimo	Atsižvelgta.	–

		įstatymo 40 straipsnio 13 punktu, pakeitė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr. 1283 antraštę ir šiuo nutarimu patvirtinto aprašo pavadinimą, atitinkami vietoje „Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos“ išdėstant „Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos“, siūlome atitinkamai patikslinti Įsakymo projekto antraštę ir Taisyklių projekto pavadinimą, išdėstant, pavyzdžiui, taip: „Dėl Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“ (atitinkamai dėstant Taisyklių projekto pavadinimą). Kartu Taisyklių projekto 1 punkte detaliai išdėstant, ką reglamentuoja Taisyklės.		
2.	PartnerTech Europe GmbH 2022 m. rugpjūčio 17 d. raštas Nr. b / n „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo "Dėl Kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo" projekto derinimo"	1. Rengiant Teisės akto projektą numatyti, jog Įstatymo 3 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti mokesčių mokėtojai turi galimybę kreiptis ne tik į sertifikuotas kasos aparatų aptarnavimo įmones dėl kasos aparatų techninių reikalavimų aprašo reikalavimus atitinkančio ir į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą įtraukto kasos aparato modelio įrengimo ir parengimo dirbti, bet ir į dar nesertifikuotas kasos aparatų aptarnavimo įmones, kurios ketina ateiti į rinką bei pradėti veiklą; 2. Arba nukelti vienerių metų terminui Teisės akto projektu numatomų reikalavimų įgyvendinimą, siekiant, jog tiek rinkoje jau veikiančioms, tiek ketinančioms rinkoje pradėti veikti įmonėms būtų sukurama vienoda konkurencinė aplinka susipažinti su	Įvertinta.	Mokesčių administratorius Įsakyme neturi teisinio pagrindo numatyti kitokių Duomenų pateikimo terminų, negu yra nustatyti MAĮ pakeitimo įstatyme. Atsižvelgiant į tai, sąlygos, kurioms esant mokesčių administratorius sprendžiamas atsakomybės (ne) taikymo, išdėstytos rašte, pateiktame TAIS kartu su Įsakymu, Taisyklėmis. Reaguodami į iškeltą klausimą, dėl galimybės mokesčių mokėtojams atitinkamai iki 2022 m. gruodžio 31 d. (Įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nurodyti mokesčių mokėtojai) arba iki 2023 m. spalio 31 d. (Įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje nurodyti mokesčių mokėtojai) pasirašyti sutartis su sertifikuotomis kasos aparatų aptarnavimo įmonėmis dėl Aprašo reikalavimus atitinkančio ir į Sąrašą įtraukto kasos aparato modelio įrengimo ir parengimo dirbti, planuojame atitinkamomis nuostatomis papildyti Kasos aparatų, kompiuterinių kasų sistemų ir su jais susijusių įrenginių techninės priežiūros bei remonto darbų sertifikavimo taisykles, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. VA-198 „Dėl Kasos aparatų, kompiuterinių kasų sistemų ir su jais susijusių įrenginių

		nustatytais bei įmonių veiklai itin reikšmingais reikalavimais, pasiruošti jų įgyvendinimui, pateikti paraišką Lietuvos metrologijos inspekcijai dėl sertifikato vykdyti veiklą gavimo.		techninės priežiūros bei remonto darbų sertifikavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Sertifikavimo taisyklės), kurios suteiktų galimybę įmonėms, kuriančioms naujo tipo kasos aparatų modelius ir ketinančioms juos tiekti į rinką, tačiau šiam momentui dar neturinčioms Lietuvos metrologijos inspekcijos išduoto įmonės sertifikato, gauti jį (įmonės sertifikata) dar iki konkretaus kasos aparato modelio pateikimo Lietuvos metrologijos inspekcijai ekspertizei atlikti ir šio modelio įtraukimo į Sąrašą. Sertifikavimo taisyklių projektą paskelbus TAIS derinti, bus galima jam teikti pastabas / pasiūlymus.
3.	Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2022 m. rugsėjo 65 d. raštas Nr. (1.50Mr-43)6V-1120 „Dėl PartnerTech Europe GmbH laiško dėl Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“ projekto derinimo”.	Konkurencijos taryba, atsižvelgdama į gautame rašte pateiktą informaciją bei remdamasi Konkurencijos įstatymo 4 ¹ straipsnio nuostatomis, atkreipia VMI dėmesį į Partner Tech Europe GmbH teikiamus alternatyvius prašymus dėl reikalavimų ūkio subjektams, norintiems teikti kasos aparatų aptarnavimo paslaugas, sumažinimo arba terminų naujam reguliavimui įsigaliooti nukėlimo, ir savo ruožtu siūlo atlikti Projektu numatomo teisinio reguliavimo galimo poveikio konkurencijai vertinimą.	Įvertinta.	Reaguodami į iškeltą klausimą, dėl galimybės mokesčių mokėtojams atitinkamai iki 2022 m. gruodžio 31 d. (Įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nurodyti mokesčių mokėtojai) arba iki 2023 m. spalio 31 d. (Įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje nurodyti mokesčių mokėtojai) pasirašyti sutartis su sertifikuotomis kasos aparatų aptarnavimo įmonėmis dėl Aprašo reikalavimus atitinkančio ir į Sąrašą įtraukto kasos aparato modelio įrengimo ir parengimo dirbti, planuojame atitinkamomis nuostatomis papildyti Kasos aparatų, kompiuterinių kasų sistemų ir su jais susijusių įrenginių techninės priežiūros bei remonto darbų sertifikavimo taisykles, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. VA-198 „Dėl Kasos aparatų, kompiuterinių kasų sistemų ir su jais susijusių įrenginių techninės priežiūros bei remonto darbų sertifikavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Sertifikavimo taisyklės), kurios suteiktų galimybę įmonėms, kuriančioms naujo tipo kasos aparatų modelius ir ketinančioms juos tiekti į rinką, tačiau šiam momentui dar neturinčioms Lietuvos metrologijos inspekcijos išduoto įmonės sertifikato, gauti jį (įmonės sertifikata) dar iki konkretaus kasos aparato modelio pateikimo Lietuvos metrologijos inspekcijai ekspertizei atlikti ir šio modelio įtraukimo į Sąrašą. Norime atkreipti dėmesį, jog Duomenų teikimo terminus nustato ne mokesčių administratorius. Duomenų teikimo terminai yra įtvirtinti MAĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3-6 dalyse. Tai reiškia, jog mokesčių administratorius savo įsakyme neturi teisinio pagrindo

				numatyti kitokių Duomenų pateikimo terminų, negu yra nustatyti MAĮ pakeitimo įstatyme. Taigi, net ir atlikus Įsakymu numatomo teisinio reguliavimo galimo poveikio konkurencijai vertinimą, mokesčių administratorius negalės nustatyti kitokių terminų Duomenims teikti. Mokesčių administratorius, atsižvelgdamas į teisinį reglamentavimą ir pagal kompetenciją reaguodamas į susidariusią situaciją, sąlygas, kurioms esant spręstų dėl atsakomybės (ne) taikymo, išdėstė rašte, pateiktame TAIS kartu su Įsakymu, Taisyklėmis.
4.	Lietuvos verslo konfederacijos 2022 m. rugpjūčio 19 d. raštas Nr. 22-145VK „Dėl VMI viršininko įsakymo „Dėl Kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės perkamos – perkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“ projekto“ (toliau – Lietuvos verslo konfederacijos raštas)	Įsakymo projekte nėra nustatyta, kas įvyksta, jeigu įmonė vėluoja pateikti reikaujamus duomenis per 72 val.	Įvertinta.	Taisyklių 23 punkte nustatyta, jog „už Taisyklių nuostatų nevykdymą ar netinkamą vykdymą mokesčių mokėtojai atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.“
5.	Lietuvos verslo konfederacijos raštas	Taisyklių trečiame skyriuje dėl teikiamų duomenų sąlygų nėra apibrėžta ar nurodyta: a. ar įmonė gali teikti Z ataskaitos duomenis nepriklausomai nuo to, ar i.EKA priėmė visus tos dienos kasos kvitų duomenis, apdorojo ir pateikė atsakymą, ar visi kvitai i.EKA pusėje praėjo sėkmingai; b. <...>; c. <...>.	Įvertinta.	Taisyklės nereglementuoja VMI teikiamų kasos aparatu suformuotų dokumentų Duomenų eilės tvarkos (eiliškumo). Detali informacija apie kasos aparato dokumentų Duomenų teikimą, teisingumo patikrinimą yra pateikiama techninėje dokumentacijoje integracijai su i.EKA https://www.vmi.lt/evmi/i.eka skiltyje „Reikalavimai kasos aparatams“.

6.	Lietuvos verslo konfederacijos raštas	Taisyklių trečiame skyriuje dėl teikiamų duomenų sąlygų nėra apibrėžta ar nurodyta: a. <...>; b. ar visos dienos duomenis (ir kvitus, ir Z ataskaitą) įmonės turėtų teikti viename faile (tame, kuris nurodomas Taisyklių 1 priede „Kasos aparato, veikiančio su saugos moduliu, duomenų rinkmenos aprašymas“); c. <...>.	[vertinta.	Dokumentų duomenys gali būti teikiami tiek vienoje, tiek atskirose rinkmenose. Detali informacija apie kasos aparato dokumentų Duomenų teikimą, teisingumo patikrinimą yra pateikiama techninėje dokumentacijoje integracijai su i.EKA https://www.vmi.lt/evmi/i.eka/skiltyje „Reikalavimai kasos aparatams“ .
7.	Lietuvos verslo konfederacijos raštas	Taisyklių trečiame skyriuje dėl teikiamų duomenų sąlygų nėra apibrėžta ar nurodyta: a. <...>; b. <...>; c. ar turės būti siunčiama „tuščia“ byla ir už tą dieną, kuomet įmonė nedirba? Pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu įmonė nedirba šeštadieniais ir sekmadieniais, o pirmadienį ir antradienį yra šventinės dienos (pvz. Kūčios ir Kalėdos), t. y. kai nuo paskutinės Z ataskaitos iki sekančios darbo dienos susidaro daugiau kaip 96 val.	[vertinta.	Pagal Taisyklių 7.1 papunkčio pirmąją pastraipą, iš kasos aparatų, veikiančių su saugos moduliu, Duomenys teikiami po dokumento pasirašymo kasos aparate nustatytu periodiškumu, bet ne rečiau kaip vieną kartą per 24 valandas. Pažymime, jog pagal minėto papunkčio antrąją pastraipą 72 valandų terminas taikomas tik išimtiniais atvejais dėl techninių sutrikimų (pavyzdžiui, sugedus kasos aparatui, sutrikus elektros tiekimui, neveikiant interneto ryšiui ir pan.). Jei nuo paskutinės Z ataskaitos iki sekančios darbo dienos susidaro daugiau kaip 72 val. (Jūsų pavyzdyje nurodytos 96 val.) ir iki kasos aparato išjungimo Duomenys nebuvo išsiųsti į i.EKA, tai prieš pradėdant naudoti kasos aparatą Duomenys turi būti išsiųsti. Kol Duomenys nebus išsiųsti ir i.EKA priimti, kasos aparato saugos modulis nepasirašys kasos aparatu formuojamų dokumentų. VMI teikiami tik kasos aparatu suformuotų dokumentų Duomenys ir „tuščių bylų“ teikti nereikia.
8.	Lietuvos verslo konfederacijos raštas	Taisyklių ketvirtame skyriuje dėl duomenų tikslinimo terminų trūksta išlygos dėl patikslintų duomenų pateikimo terminų sutrikus i.EKA sistemos veiklai, taip pat trūksta nurodomų terminų, per kiek laiko i.EKA sistema turi apdoroti ir pateikti atsakymą.	[vertinta.	i.EKA e. paslaugos teikiamos ūkio subjektams, todėl i.EKA keliamas bendrasis prieinamumo reikalavimas užtikrinti nepertraukiamą i.EKA veikimą 24 valandas per parą / 7 dienas per savaitę. Jeigu sutriktų i.EKA veikla, tai pagal i.EKA techninius reikalavimus i.EKA teikiamų išorinių paslaugų ir integracijų sprendimų RTO (t. y. atkūrimo laikas) turi būti – 30 min. (nuo tričio pradžios iki veikimo atstatymo) ir i.EKA paslaugų prieinamumas per metus turi būti ne mažesnis kaip 99,5 %. Informacija apie į i.EKA teikiamų rinkmenų trukmę bus pateikiama i.EKA ir kasos aparato sąsajos techninėje dokumentacijoje.

9.	Lietuvos verslo konfederacijos raštas	Taip pat verslo bendruomenei kyla klausimas, į kurį norėtume gauti atsakymą. Taisyklėse minima, kad duomenis bus galima tikslinti tiesiogiai i.EKA sistemoje. Ar ši galimybė jau yra prieinama peržiūrai ir susipažinimui?	Įvertinta.	Pagal i.EKA projekto įgyvendinimo terminus, š. m. spalio 17 d. atversime i.EKA projekto vertinimo aplinką, kurioje bus galima susipažinti su i.EKA funkcionalumais (taip pat ir Duomenų tikslinimo).
10.	Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijos 2022 m. rugpjūčio 19 m. raštas Nr. 20220819-01 „Dėl Nr. 22-10827 „Dėl Kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“	Dėl „Kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių“ IV skyriaus 17-19 punktų patikslinimo: antikorupcinio vertinimo pažymoje buvo pasiūlyta minimuose punktuose nustatyti konkretų terminą per kiek laiko mokesčių mokėtojas, pastebėjęs neatitikimus, privalo patikslinti i.EKA duomenų rinkmeną. Teisės akto rengėjas nustatė 72 val. nuo neatitikimo pastebėjimo momento. Kyla natūralus klausimas, kokiais būdais tas neatitikimas bus fiksuojamas, kokiuose dokumentuose, kas juos tvirtins, kaip tie klaidos pastebėjimo dokumentai atrodys ir kaip bus nustatomos tos 72 val.? Kas bus jei patikslins vėliau nei po 72 val. 22 punkte aiškiai parašyta, kad duomenys tikslinami ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus (LR MAĮ 68 str.). To pilnai pakaktų nenustatinėjant jokių naujų tikslinimo terminų, kurių apskaičiavimo taisyklės neįmanomos įgyvendinti arba jų įgyvendinimas sukuria nepagrįstai didelę administracinę naštą. Be to, įneša daugiau painiavos, nei aiškumo, nes taip išeina, kad praėjus 72 val. – nebegalima tikslinti, nors taisyklių 22 punktas leidžia tikslinti.	Atsižvelgta.	Taisyklių 17 punkte patikslinome terminą į 15 dienų. Taisyklių 18 ir 19 punktuose termino atsisakome ir laikome, jog šiais atvejais taikomas Taisyklių 22 punktas. Pažymime, jog mokesčių administratoriaus nuomone, mokesčių mokėtojas pastebėjęs klaidas jas turi kuo greičiau ištaisyti.

11.	Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos (toliau – Asociacija) 2022 m. rugpjūčio 19 d. elektroninis laiškas „Dėl projekto patikslinimo“, kuriuo tikslinamas Asociacijos pasiūlymas, pateiktas 2022 m. rugpjūčio 15 d. „Dėl projekto tikslinimo“	Labą dieną, po trečiadienį vykusios diskusijos, koreguojame Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos siūlomą papildyti VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS VIRŠININKO ĮSAKYMO „DĖL KASOS APARATAIS APSKAITYTŲ ATSISKAITYMŲ UŽ PARDOJAMAS PREKES (KAI PREKĖS SUPERKAMOS – SUPERKAMOS PREKĖS) IR TEIKIAMAS PASLAUGAS DUOMENŲ TEIKIMO VALSTYBINEI MOKESČIŲ INSPEKCIJAI TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO formuluotę sekančiai: Kai mokesčių mokėtojas planuoja naudoti virtualią fiskalizaciją, kasos operacijų atlikimo vietoje turės būti saugoma mokesčių mokėtojo pasirašyta sutartis (kurioje turi būti apibrėžtas įsipareigojimas įdiegti virtualią fiskalizaciją) su įmone, kurios kasos programine įranga mokesčių mokėtojas naudoja. Diskusijos metu išsiaiškinome, kad išankstinės sutartis įdiegimui kasų naudotojai būtų priversti sudaryti tik su sertifikuotomis įmonėmis, kuomet virtualių fiskalų atstovams iki šiol šis reikalavimas keliamas nebuvo. Norėdami lygių ir vienodų konkurencinių sąlygų tiek stacionarių kasos sistemų, tiek virtualių fiskalų atstovams, laukiant sertifikavimo ir užtikrinant galimybę verslui rinktis modernius skaitmeninius sprendimus, prašome papildyti dokumento formuluotę.	Įvertinta.	Reaguodami į iškeltą klausimą, dėl galimybės mokesčių mokėtojams atitinkamai iki 2022 m. gruodžio 31 d. (Įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nurodyti mokesčių mokėtojai) arba iki 2023 m. spalio 31 d. (Įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje nurodyti mokesčių mokėtojai) pasirašyti sutartis su sertifikuotomis kasos aparatų aptarnavimo įmonėmis dėl Aprašo reikalavimus atitinkančio ir į Sąrašą įtraukto kasos aparato modelio įrengimo ir parengimo dirbti, planuojame atitinkamomis nuostatomis papildyti Kasos aparatų, kompiuterinių kasų sistemų ir su jais susijusių įrenginių techninės priežiūros bei remonto darbų sertifikavimo taisyklės, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. VA-198 „Dėl Kasos aparatų, kompiuterinių kasų sistemų ir su jais susijusių įrenginių techninės priežiūros bei remonto darbų sertifikavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Sertifikavimo taisyklės), kurios suteiktų galimybę įmonėms, kuriančioms naujo tipo kasos aparatų modelius ir ketinančioms juos tiekti į rinką, tačiau šiam momentui dar neturinčioms Lietuvos metrologijos inspekcijos išduoto įmonės sertifikato, gauti jį (įmonės sertifikatą) dar iki konkretaus kasos aparato modelio pateikimo Lietuvos metrologijos inspekcijai ekspertizei atlikti ir šio modelio įtraukimo į Sąrašą. Sertifikavimo taisyklių projektą paskelbus TAIS derinti, bus galima jam teikti pastabas / pasiūlymus.
-----	--	--	------------	--

12.	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2022 m. rugpjūčio 19 d. raštas Nr. 3-3324 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“ projekto derinimo“ (toliau – EIM raštas).	Įgaliojimai centriniam mokesčių administratoriui detalizuoti mokesčių mokėtojų Mokesčių inspekcijai teikiamų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos, – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų turinį, jų teikimo terminus ir tvarką yra suteikti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42 ⁴ straipsniu įstatymo 42 ⁴ straipsnio 2 dalyje, todėl šis straipsnis turi būti nurodytas kaip teisinis pagrindas patvirtinti Įsakymą. Pažymėtina, kad Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42 ⁴ straipsniu įstatymas įsigalioja 2023 m. sausio 1 d., todėl jo įgyvendinamasis teisės aktas – Įsakymas turėtų įsigalioti kartu. Kadangi Įsakymas įsigalios, kai jau galios minėtas Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimas, kaip teisinis pagrindas turėtų būti nurodoma Mokesčių administravimo įstatymo 42 ⁴ straipsnio 2 dalis, o ne šio įstatymo pakeitimas. Siūlytume atitinkamai nurodyti teisinį Įsakymo pagrindą ir numatyti jo įsigaliojimą 2023 m. sausio 1 d.	Atsižvelgta.	Vadovaujantis pateiktu pasiūlymu, Įsakymo preambulėje patikslintas teisinis pagrindas ir Įsakymo 3.2 papunktyje nustatyta įsigaliojimo data. Norime atkreipti Jūsų dėmesį į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 24 d. nutarimo Nr. 1056 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr. 1283 „Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 3.2 papunktį, kuriame nustatyta, jog „ ūkio subjektai turi teisę naudoti kasos aparatus , atitinkančius kasos aparatais užfiksuotų duomenų nepakeičiamumo ir tokių duomenų prieinamumo Valstybinei mokesčių inspekcijai techninius reikalavimus, anksčiau negu šio nutarimo 3.1.1-3.1.4 papunkčiuose nurodytais terminais.“ Naujo tipo kasos aparatų techniniai reikalavimai nustatyti Techninių reikalavimų apraše, kurio 10 punkte įtvirtintas reikalavimas: „kasos aparatas turi užtikrinti kasos aparato duomenų perdavimą ir gavimą į / iš Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos Išmaniųjų elektroninių kasos aparatų posistemio (toliau – i. EKA).“ Vadovaujantis šia nuostata pradėjus naudoti naujo tipo kasos aparatą, duomenys turi būti teikiami į i.EKA, t. y. duomenų teikimas yra neatsiejama naujo tipo kasos aparatų dalis. Taigi, jei mokesčių mokėtojas pradėtų naudoti naujo tipo kasos aparatą pagal minėtą 3.2 papunktį (pvz. iki 2023 m. sausio 1 d.), tai jis turėtų iš tokio naujo tipo kasos aparato teikti duomenis į i.EKA.
13.	EIM raštas	Siūlytume patikslinti, nuo kokio momento skaičiuojamas Įsakymu tvirtinamų Kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių (toliau – Taisyklės) 8.5 papunktyje nurodytas 24 valandų terminas.	Atsižvelgta.	Taisyklių 8.5 papunktis patikslintas taip: „8.5. gražinamas atsakymas į i.EKA kriptogramą. Atsakymas teikiamas ne vėliau kaip per 24 valandas nuo i.EKA kriptogramos gavimo.“

14.	EIM raštas	Siūlytume sistemiškai įvertinti, kurie reikalaujami teikti duomenys yra kritiškai svarbūs mokesčių administravimo tikslais, o kurie – komerciškai (ir ne tik komerciškai – jei pirkėjas fizinis asmuo, pirkinys susietas su nuolaidų kortele) jautri informacija, ir apsvarstyti galimybes atsisakyti reikalavimo siųsti perteklinius, nebūtinus mokesčių administravimo tikslams pasiekti duomenis, pavyzdžiui, kuro pylimo žarnos numerį, jei tai nesukeltų papildomos prisitaikymo naštos ūkio subjektams.	Įvertinta.	Taisyklių priedai ir teikiamų duomenų apimtis buvo suformuoti kartu su verslo atstovais, tarp kurių buvo tiek kasos aparatus gaminančių-platinančių įmonių, tiek kasos aparatus naudojančių įmonių atstovų, ir atsižvelgiant į jų nuomonę. Perteklinių duomenų atsisakyta po Taisyklių priedų įvertinimo susitikimų su verslo atstovais metu. Mūsų nuomone, Taisyklių priedai atitinka verslo atstovų lūkesčius ir tai, kas su jais buvo suderinta. Pažymėtina, kad tarp reikalaujamų teikti duomenų nėra duomenų apie prekių pavadinimus, kiekius, kainas, pirkėjo nuolaidų programų duomenų.
15.	EIM raštas	Taisyklių IV skyriaus 17-19 punktuose nustatomas konkretus terminas per kiek laiko mokesčių mokėtojas, pastebėjęs neatitikimus, privalo patikslinti i.EKA duomenų rinkmeną. Nustatomas 72 val. terminas nuo neatitikimo pastebėjimo momento. Iš šios nuostatos neaišku, kokiais būdais tas neatitikimas bus fiksuojamas, kokiuose dokumentuose, kas juos tvirtins, kaip tie klaidos pastebėjimo dokumentai atrodys ir kaip bus nustatomos tos 72 val. Kas bus, jei bus patikslinta vėliau nei per 72 val.? Taisyklių 22 punkte aiškiai parašyta, kad duomenys tikslinami ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus (Mokesčių administravimo įstatymo 68 str.). To pakaktų nenustatinėjant jokių naujų tikslinimo terminų, kurių įgyvendinimo užtikrinimas neaiškus ir potencialiai galėtų sukurti nepagrįstą administracinę naštą. Be to, tokios nuostatos įneša daugiau painiavos, nes neaišku, ar praėjus 72 val. galima dar tikslinti, ar palikti klaidingus duomenis.	Atsižvelgta.	Taisyklių 17 punkte patiksliname terminą į 15 dienų. Taisyklių 18 ir 19 punktuose termino atsisakome ir laikome, jog šiais atvejais taikomas Taisyklių 22 punktas. Pažymime, jog mokesčių administratoriaus nuomone, mokesčių mokėtojas pastebėjęs klaidas jas turi kuo greičiau ištaisyti.

16.	EIM raštas	Pažymime, kad Įsakyme pateiktos nuostatos nenumato Mokesčių inspekcijos 2022 m. rugpjūčio 2 d. rašte Nr. R-3189 pateiktų išimčių ir sąlygų dėl atsakomybės taikymo už Įsakyme nustatytų reikalavimų nesilaikymą.	Įvertinta.	Mokesčių administratorius Įsakyme neturi teisinio pagrindo numatyti kitokių Duomenų pateikimo terminų, negu yra nustatyti MAĮ pakeitimo įstatyme. Atsižvelgiant į tai, sąlygos, kurioms esant mokesčių administratorius spręstų dėl atsakomybės (ne) taikymo, išdėstytos rašte, pateiktame TAIS kartu su Įsakymu, Taisyklėmis.
17.	EIM raštas	Atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos žiniomis iki šiol nėra sukurta i.EKA programinės įrangos testavimo versija, pagal kurią ūkio subjektai galėtų pradėti naudoti ir tikrinti tiekiamų rinkai kasos aparatų atitiktį Kasos aparatų techninių reikalavimų apraše, patvirtintame Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. VA-40 „Dėl Kasos aparatų techninių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. VA-40) nuostatoms, todėl atitinkamai Lietuvos metrologijos inspekcija (toliau – LMI) negali pradėti vykdyti kasos aparatų ekspertizių. Todėl, kaip ir anksčiau nurodėme Ekonomikos ir informacijų ministerijos teiktuose raštuose Mokesčių inspekcijai ir Finansų ministerijai (toliau - FINMIN) (2022-05-12 Nr. (16.3-41Mr)-3- 1903; 2022-04-20 Nr. (4.6-82Mr)-3-1600), matome rizikas, kad nustatytais terminais bus nepasiekti i.EKA projekte numatyti tikslai ir nebus įgyvendintos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42-4 straipsniu įstatymo 3 straipsnio 3-6 dalių nuostatos. Taip pat pažymime, kad nėra skirtas finansavimas LMI kasos aparatų ekspertizės ir sertifikavimo funkcijoms	Įvertinta.	Pagal i.EKA projekto įgyvendinimo terminus, š. m. spalio 17 d. atversime i.EKA projekto vertinimo aplinką, kurioje bus galima susipažinti su i.EKA funkcionalumais (kasos aparatų gamintojai galės išbandyti integracijas su i.EKA). T. y. i.EKA vertinimo aplinka turėtų padėti naujo tipo kasos aparato gamintojui vertinant šio kasos aparato sąveiką su i.EKA, tačiau ši aplinka ir i.EKA funkcionalumai nėra susiję su Lietuvos metrologijos inspekcijos atliekamomis kasos aparatų ekspertizėmis. VMI atsižvelgusi į susidariusias aplinkybes, jog kasos aparatų gamintojai šiuo metu kuria naujo tipo kasos aparatus, dėl kurių atitikimo Techninių reikalavimų aprašui ekspertinę išvadą VMI prie FM turi pateikti Lietuvos metrologijos inspekcija ir suprasdama, jog Lietuvos metrologijos inspekcija gali nespėti atlikti visų jai pateiktų naujo tipo kasos aparatų modelių ekspertizių ir parengti ekspertizės išvadą, VMI prie FM viršininko 2003 m. balandžio 16 d. įsakymo Nr. V-137 „Dėl Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo bei Kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių įtraukimo į šį sąrašą taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekte, paskelbtame TAIS (22-11279) derinti, numatė laikiną tvarką, kuri leistų pradėti naudoti naujo tipo kasos aparatus iki jo modelio ekspertizės užbaigimo. Kadangi VMI prie FM pagal kompetenciją siekia prisidėti prie sklandaus naujo tipo kasos aparatų modelių bei jų dokumentacijos atitikimo Techninių reikalavimų aprašui ekspertizės atlikimo, išvadų parengimo ir greito Techninių reikalavimų aprašą atitinkančių kasos aparatų modelių pateikimo į rinką, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. VA-40 „Dėl Kasos aparatų techninių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ 3.2 papunktyje nustatė, jog nuo 2022 m. liepos 1 d.

		įgyvendinti ir atitinkamai šio projekto tikslams pasiekti, o projekto įgyvendinimo terminai ir lėšų poreikis nebuvo suderinti nei su LMI, nei su Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Pvz., vieno kasos aparato ekspertizė trunka nuo 2 iki 6 mėn. Į LMI iš VĮ Infostruktūra perkeltiems 3 darbuotojams finansavimas nebuvo skirtas, o FINMIN iki šiol nenustatė teisinio pagrindo LMI gauti pajamas už kasos aparatų ekspertizę ir sertifikavimą. Vidutiniškai LMI per metus atlieka 22 kasos aparatų ekspertizę, kai VMI nurodo, kad viso per i.EKA projekto įgyvendinimo laikotarpį iki 2025 m. reikės atlikti 145 jau įrašytų į Sąrašą kasos aparatų ekspertizes. Todėl su šiuo metu turimais ištekliais, jeigu nebus LMI skirtas trūkstamas finansavimas i.EKA projekto įgyvendinimui, nebus pasiekti šiame projekte numatyti tikslai nustatytais terminais. Primename, kad lėšų poreikis išmaniųjų kasos aparatų ekspertizei ir sertifikavimui atlikti bei rizikos, jei šios lėšos nebus skirtos, yra pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2022 m. balandžio 4 d. raštu Nr. (26.16-61Mr)-3-1304 Lietuvos Respublikos Vyriausybei, FINMIN ir Mokesčių inspekcijai, todėl šiame rašte informacija apie tai neteikiama.		prašymai dėl kasos aparatų modelių įtraukimo į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą, veikiantys kasos aparatai ir jų dokumentacija ekspertinei įmonei, ekspertizei atlikti gali būti teikiami tik dėl ekspertizės atlikimo pagal Techninių reikalavimo aprašo nuostatas. Pažymime, jog VMI prie FM deda maksimalias pastangas turimomis pagal kompetenciją priemonėmis sudaryti Lietuvos metrologijos inspekcijai kuo patogesnes sąlygas kasos aparatų, atitinkančių Techninių reikalavimų aprašą, ekspertizėms atlikti.
--	--	--	--	--